

Jaarverslag 2003
Algemene directie
Toezicht op het Welzijn
op het Werk

September 2004

Dit document wordt in een beperkte oplage verspreid.

Het is bij voorrang bestemd voor de leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk.

Het document is ook terug te vinden op de website van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg
www.meta.fgov.be.

Bijkomende inlichtingen betreffende dit document zijn elektronisch te verkrijgen via tww@meta.fgov.be.

De Belgische portaalsite van het Europees Agentschap voor Veiligheid en Gezondheid op het Werk kan geraadpleegd worden op <http://be.osha.eu.int/p/mm00-02>

Ce document peut être obtenu en français via cbe@meta.fgov.be ou sur le site web www.meta.fgov.be.

Volledige of gedeeltelijke verveelvoudiging van de teksten uit dit document mag alleen met bronvermelding.

A. INLEIDING

1. Aanvang 2003 werden de Administratie van de arbeidsveiligheid (AAV) en de Administratie van de arbeidshygiëne en –geneeskunde (AHG) afgeschaft en vervangen door de Algemene Directie Humanisering van de Arbeid (HUA) en de Algemene Directie Toezicht op het Welzijn op het Werk (TWW).

België sluit hiermede aan bij de Europese trend naar een integrale benadering van de arbeidsomstandigheden. Deze integrale benadering is een essentieel bestanddeel van de Europese strategie voor meer veiligheid en gezondheid (zie hierover de resolutie van de Raad van juni 2002).

Een belangrijk deel van de activiteiten had dan ook betrekking op de geleidelijke harmonisatie van de inspectiemethoden en op de voorlichting van de medewerkers.

De splitsing tussen regelgeving (HUA) en toezicht (TWW) is in de praktijk moeilijk werkbaar en slurpt heel wat capaciteit op voor coördinatie en afstemming. Een enkele Algemene Directie voor het Welzijn op het Werk is de optie voor de toekomst.

2. Het jaar 2003 was ook het eerste volwaardig jaar voor het implementeren van de regelgeving betreffende het pesten op het werk.

Meer dan 50% van de beschikbare inspectiecapaciteit van de vroegere AHG was nodig om enigszins tegemoet te komen aan de hoge verwachtingen die op het terrein door de regelgeving waren ontstaan.

Meer dan ooit dient de actie van de inspectie te verschuiven van directe interventie naar het benadrukken van de interne informele weg en het stimuleren van de zelfredzaamheid in deze materie.

3. Het jaar 2003 heeft ook een nieuwe regelgeving betreffende de ernstige arbeidsongevallen opgeleverd. De implementatie werd echter uitgesteld en een aanpassing van deze regelgeving aangekondigd.

Het origineel voorstel dat AAV eind 2002 indiende, was nochtans zeer éénvoudig en voorzag gewoon in een retributietaks, die zou toelaten om elk ernstig arbeidsongeval door de administratie te laten opvolgen. De preventieadviseur zou de analyse doorvoeren en de maatregelen voorstellen. De inspectie zou waken over de kwaliteit van de analyse en over de daadwerkelijke implementatie van de voorgestelde maatregelen. De kost die deze bewaking met zich zou brengen zou worden verhaald via de retributietaks.

De nieuwe regelgeving, die vanuit dit voorstel via een politiek compromis hieruit ontstond, wijkt hier fundamenteel vanaf en brengt geen extra inspectiecapaciteit, terwijl alszins het opvolgen van de voorgestelde aanbevelingen een kernactiviteit is.

De onopgeloste vraag blijft bestaan, waar de administratie de nodige middelen zal vinden voor een efficiënt opvolgingsbeleid indien het idee van de retributietaks blijft verworpen.

4. In 2003 werd een nieuwe aanpak voor het toezicht op de Externe Diensten voor Preventie en Bescherming (EDPB) op punt gesteld.

De opvolging zal voortaan in twee lijnen gebeuren. De eerste lijnsopvolging, dat wil zeggen het gebeuren in de bedrijven, zal door de medewerkers op het terrein uitgevoerd worden. Zij rapporteren hun bevindingen aan de tweede lijn.

Deze bestaat uit een zestal coördinatoren met veel ervaring. De coördinatoren nemen zo nodig contact met de directies van de EDPB's en doen ook de opvolging in de maatschappelijke zetels. Ze komen regelmatig samen en bespreken een gemeenschappelijke houding.

De EDPB's zijn zeer kennisintensieve adviserende organen. Het intern kennismanagement is vitaal voor de kwaliteit van hun dienstverlening.

Voorjaar 2003 heeft de administratie via een wetenschappelijke enquête gepeild naar een stand van zaken op vlak van kennismanagement binnen de EDPB's.

Hieruit blijkt dat de meeste EDPB's de nodige infrastructuur in huis hebben en ook strategieën voor de ontwikkeling van kennismanagement ontwikkelen.

Gezien de administratie binnen zijn context in een belangrijke mate als een partner van de EDPB's dient te fungeren, zal ook de administratie meer dan in 2003 wel het geval was, een inspanning moeten doen op het vlak van kennismanagement om een valabele medespeler te blijven voor de EDPB's.

5. Midden 2003 heeft de administratie zoals alle andere Europese landen een inspectie-campagne opgezet in de sector bouw. Deze campagne heeft een belangrijk deel van de inspectiecapaciteit, gereserveerd voor het Bouwtoezicht, gemobiliseerd.

Het gehele opzet van deze campagne was Europees aangestuurd.

Dit Europees initiatief staat niet op zich, doch dient geduid tegen de achtergrond van andere niet-regelgevende initiatieven vanuit Europa.

Europa wordt ook voor Toezicht op de Europese richtlijnen richtinggevend en zal meer en meer de inzet van de inspectiecapaciteit determineren.

Conclusie

De beperkte inspectiecapaciteit is zowat de rode draad doorheen het verhaal van 2003. Deze beperking bestaat echter al jaren. De administratie heeft dan ook vroeger reeds op maatregelen aangedrongen. Op vraag van de administratie werden de adviserende opdrachten, die de arbeidsinspectie op grond van de conventie nr. 81 van de Internationale Arbeidsorganisatie heeft, grotendeels toevertrouwd (gedelegeerd) aan de Externe diensten voor Preventie en Bescherming (EDPB).

België telt slechts één inspecteur welzijn op 22.000 werknemers en staat hiermede gans onderaan in Europa.

België zal dan ook onmogelijk volwaardig kunnen participeren in de initiatieven die Europa op het vlak van de implementatie van de richtlijnen opzet (campagnes, sectorconvenanten, richtsnoeren, ...).

Von Richthofen, expert bij de Internationale Arbeidsorganisatie, beveelt in zijn standaardwerk "Labour Inspection - a guide to the profession" aan dat industriële ontwikkelingslanden één inspecteur veiligheid en gezondheid per 10.000 werknemers zouden voorzien (International Labour Organisation 2002).

september 2004
ir. Marc Heselmans
directeur-generaal

B. ALGEMENE MAATREGELEN

1. Fusie

De huidige algemene directie verantwoordelijk voor het toezicht op het welzijn op het werk (TWW) maakt deel uit van de Federale Overheidsdienst (FOD) "Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg" (WASO).

De algemene directie is geboren na een herstructurering op 1 april 2003 uit een fusie van de technische (administratie van de arbeidsveiligheid) en de medische inspectie (administratie van de arbeidshygiëne en -geneeskunde).

De bevoegdheden van de voormalige inspectie van de mijnen die bevoegd was voor het toezicht op de groeven, de graverijen en de siderurgie werden ook toevertrouwd aan de nieuwe algemene directie. De ingenieurs verbonden aan deze inspectie werden echter niet overgedragen.

2. Aanpassing van de wet betreffende de arbeidsinspectie

De wet van 16 november 1972 betreffende arbeidsinspectie is gewijzigd door de wet van 25 februari 2003 houdende maatregelen ter versterking van de preventie inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk:

- De bestaande maatregelen dewelke de sociaal inspecteurs kunnen opleggen voorzien in bovenvermelde wetgeving worden nu ook toepasbaar op een zelfstandige die op een zelfde bouwplaats werkt als werknemers die onderworpen zijn aan de verplichtingen van de wet op het welzijn.
- De stopzetting kan nu ook bevolen worden indien de werkgever organisatorische verplichtingen niet naleeft en hierdoor de veiligheid of de gezondheid van de werknemers onmiddellijk of op termijn in gevaar kunnen worden gebracht.
- Organisatorische maatregelen kunnen opgelegd worden inzake de interne diensten voor preventie en bescherming op het werk, wanneer de inspecteurs vaststellen dat de verplichtingen in het kader van deze reglementering niet of slechts gedeeltelijk zijn getroffen en hierdoor de veiligheid of de gezondheid van de werknemers onmiddellijk of op termijn in gevaar kunnen worden gebracht.

C. STATISTIEKEN ARBEIDSONGEVALLEN

In de tabel hierna wordt per regionale directie van de technische inspectie een overzicht gegeven van het aantal ontvangen aangiften van arbeidsongevallen, het aantal telefonische meldingen, het aantal onderzochte arbeidsongevallen.

	Ontvangen	Onderzocht	Ernstige (*)	Ernstige (**)
West-Vlaanderen	14.994	617	37	522
Oost-Vlaanderen	15.357	364	93	
Antwerpen-Noord	10.704	124	37	
Antwerpen-Zuid	8.443	116	37	
Limburg	9.552	156		277
Vlaams-Brabant	9.484	140	70	
Brussel	11.501	131	96	
Henegouwen-West	6.114	113		131
Henegouwen-Oost	13.656	244	91	
Namen	4.542	105		75
Luxemburg	995	65		
Luik	11.811	300	57	
Totaal	117.189	2.475	518	1.005

(*) telefonische aangifte van dodelijke ongevallen en ongevallen met meer dan 25% blijvende ongeschiktheid in toepassing van de voorschriften van artikel 26 van het K.B. van 27 maart 1998 betreffende het beleid inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van het werk

(**) melding binnen de twee dagen van ernstige ongevallen

Het aantal aangiften van arbeidsongevallen door de regionale directies is sterk gedaald ten overstaan van de vorige jaren.

Dit valt gedeeltelijk te verklaren door het dalend aantal arbeidsongevallen de twee laatste jaren zoals eveneens blijkt uit de jaarverslagen van het Fonds voor Arbeidsongevallen. Alhoewel de cijfers voor 2003 nog niet bekend zijn, heeft men voor de eerste zes maanden van 2003 vergeleken met dezelfde periode in 2002 reeds een duidelijke vermindering kunnen vaststellen van het aantal aangiften.

De voornaamste verklaring voor deze sterke vermindering van de aangiften bij de inspectie is echter toe te schrijven aan de wijziging van de meldingsplicht van arbeidsongevallen binnen de tien dagen aan de toezichthoudende ambtenaar.

Sedert 1 januari 2003 moeten de regionale directies nog enkel de aangiften van arbeidsongevallen ontvangen overkomen aan werknemers op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen, aan uitzendkrachten en aan studentenwerknemers. De onmiddellijke melding van ernstige en dodelijke ongevallen (artikel 26 van het K.B. beleid van 27/3/1998) blijft ongewijzigd.

D. OPERATIONELE ACTIVITEITEN

1. AFDELING VAN HET BASISTOEZICHT

Gedurende het jaar 2003 fungeerde de Afdeling van het Basistoezicht als een juxtapositie van de vroegere regionale directies van de medische en de technische inspectie onder de leiding van het afdelingshoofd van de technische inspectie.

De rapportering van de operationele activiteiten is dan ook conform de vigerende rapporteringmethoden van de twee categorieën regionale directies.

1.1 REGIONALE DIRECTIES VAN DE TECHNISCHE INSPECTIE

Klachten

	Aantal		Grootte onderneming				CPBW	Opleidingsniveau preventieadviseur	
	Ontvangen	Gegronde	1-19	20-49	50-200	> 200		Niv. 1	Niv. 2
West-Vlaanderen	80	80	33	11	26	10	31	4	16
Oost-Vlaanderen	35	23	16	6	9	4	13	6	5
<u>Antwerpen-Noord</u>	21	15	8	4	1	2	3	1	3
<u>Antwerpen-Zuid</u>	29	23	8	8	5	2	6	5	5
<u>Limburg</u>	27	8	4	1	1	2	3	2	1
Vlaams-Brabant	45	37	28	8	6	3	8	2	3
Brussel	83	43	16	2	14	11	26	8	14
Henegouwen- West	10	5	7	1	1	1	2	2	0
<u>Henegouwen-Oost</u>	56	38	15	9	14	0	16	8	6
Namen	31	13	13	8	6	4	10	4	5
Luxemburg									
Luik	64	39	29	10	10	15	23	12	11
Totaal	481	324	177	68	93	54	141	54	69

Opmerkingen bij de tabel:

Er zijn nog twintig dossiers in behandeling in de directie Brussel.

Bij de onderverdeling van de klachten volgens de grootte van de onderneming is voor de regionale directies Antwerpen-Noord, Antwerpen-Zuid, Limburg en Henegouwen-Oost alleen rekening gehouden met de gegronde klachten.

Het aantal klachten is met ongeveer 6% gestegen. Hiermee wordt de trend van de vorige jaren verder doorgetrokken. In de tabel hierna wordt voor de periode 1999 – 2003 de evolutie gegeven over de onderverdeling van de klachten op basis van hun gegrondheid.

Voor alle duidelijkheid dient er op gewezen dat de overzichtstabel alleen betrekking heeft op klachten inzake veiligheidsaspecten verbonden aan het werk. Aspecten met betrekking tot de hygiëne op de werkplaatsen, de gezondheid van de werknemers en de psychosociale belastingsfactoren (pesten, geweld en ongewenst seksueel gedrag) worden behandeld in punt B (regionale directies van de medische inspectie).

Jaar	Aantal	Gegronde	Behandeling	Ongegronde
1999	366	287	7	72
2000	398	288	44	66
2001	448	322	49	77
2002	453	325	19	109
2003	481	324	20	137

Sedert 2000 worden in het jaarverslag eveneens cijfers opgenomen in verband met de grootte van de onderneming, het bestaan van een comité voor preventie en bescherming op het werk (CPBW) en het opleidingsniveau van de preventieadviseur.

	1-19	20-49	50-199	200+	Totaal	CPBW	Niveau 1	Niveau 2
2000	80	41	56	58	235(398)	117	71	40
2001	123	67	102	63	355(448)	130	63	61
2002	155	61	90	74	380(453)	166	61	71
2003	177	68	93	54	392(481)	141	54	69

Opmerking bij de tabel:

De cijfers ( ) in de kolom "totaal" vermelden het totaal aantal ontvangen klachten. Enkele directies hebben deze inlichtingen alleen verstrekt voor de gegronde klachten. Voor 89 klachten is deze onderverdeling niet gemaakt voor het jaar 2003.

Ongeveer 50% van de ingediende klachten heeft betrekking op bedrijven met minder dan 50 werknemers. In 35% van de gevallen (141 maal op 392) hebben de interne structuren van de onderneming (IDPBW en CPBW), al dan niet in samenwerking met de EDPBW, een passende oplossing kunnen vinden voor de klachten gerezen binnen de onderneming.

Meestal wordt in een klacht melding gemaakt van tekortkomingen op meerdere aspecten van de regelgeving. De meest voorkomende klachten hebben betrekking op de voorschriften inzake tijdelijke of mobiele bouwplaatsen (het K.B. van 25/01/2001 en de voorschriften van het ARAB inzake bouw), het gebruik van arbeidsmiddelen, de voorschriften inzake brandvoorkoming (art. 52 van het ARAB), de voorschriften van het K.B. arbeidsplaatsen, het ontbreken van persoonlijke beschermingsmiddelen.

Andere vermeldenswaardige vaststelling: 125 klachten hebben betrekking op het beleid inzake het welzijn van de werknemers en de werking van de preventiediensten (intern zowel als extern) en het CPBW.

Dwangmaatregelen getroffen door de inspectie (gegevens per regionale directie) gedurende de laatste drie jaren

Een inspecteur beschikt over verschillende middelen om een werkgever en zijn hiërarchische lijn ertoe te bewegen een einde te stellen aan inbreuken op de regelgeving.

Behalve de mondelinge en schriftelijke waarschuwing (al dan niet met vaststellen van een termijn voor het wegwerken van de tekortkomingen) onderscheiden we twee belangrijke dwangmaatregelen: de pro-justitia en de stillegging van activiteiten, toestellen of het verbod personeel te laten werken op een arbeidsplek. Deze laatste maatregel wordt getroffen in toepassing van de voorschriften van artikel 3 van de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie.

	Mankracht			Pro-justitia			Stopzettingen		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003	2001	2002	2003
West-Vlaanderen	11	11	12	81	47	32	33	30	16
Oost-Vlaanderen	13	11	10	31	35	68	9	5	7
Antwerpen-Noord	6	6	5	8	16	8	23	4	2
Antwerpen-Zuid	6	7	5	11	18	22	6	4	10
Limburg	7	8	8	6	17	27	20	52	70
Vlaams-Brabant	10	9	8	51	16	11	27	30	20
Brussel	9	9	9	50	33	28	34	60	42
Henegouwen-West	6	6	7	1	0	1	7	2	4
Henegouwen-Oost	10	10	11	11	6	14	4	17	34
Namen	6	6	5	10	2	2	10	0	1
Luxemburg	3	4	3	2	6	0	24	28	36
Luik	9	10	9	5	6	2	59	51	45
Totaal	96	97	92	267	203	215	256	283	287

Het aantal pro-justitia's en stopzettingen is nagenoeg ongewijzigd gebleven ten overstaan van 2002 ondanks een daling van het aantal personeelsleden.

Een pro-justitia wordt meestal opgesteld na een ernstig arbeidsongeval of na een inspectiebezoek. In dit laatste geval betreft het een opvolgingsbezoek waarbij vastgesteld wordt dat geen of onvoldoende gevolg werd gegeven aan de schriftelijk geformuleerde opmerkingen tijdens het vorig inspectiebezoek.

Elke pro-justitia bevat meerdere inbreuken op de regelgeving, (de welzijnswet en/of haar uitvoeringsbesluiten. Overtredingen op de voorschriften van het K.B. van 25/01/2003 (tijdelijke of mobiele bouwplaatsen) en het koninklijk besluit van 12 augustus 1993 (gebruik van arbeidsmiddelen) komen het meest voor. Verder worden er veel overtredingen vastgesteld op de wet op het welzijn en het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende het beleid inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk. Vooral de voorschriften met betrekking tot opleiding, vorming en het geven van instructies worden blijkbaar slecht nageleefd.

Bijna de helft van de pro-justitia wordt opgesteld tegen firma's uit bouwnijverheid (Nacecode 45).

Het opstellen van een pro-justitia, zeker naar aanleiding van een arbeidsongeval, vergt heel wat tijd, waarbij ook een strakke timing moet gerespecteerd worden voor de verzending aan de overtreder.

We stellen vast dat er meestal meerdere jaren verlopen tussen de vaststelling van de feiten en de finale uitspraak door hetzij de gerechtelijke autoriteiten hetzij de dienst administratieve geldboeten. Het valt dan ook niet te verwonderen dat nog enkel pro-justitia worden opgesteld naar aanleiding van heel zware ongevallen of bij vaststelling van manifeste onwil van de werkgever om de regelgeving na te leven.

Dossiers overgemaakt door de gerechtelijke overheden

	1999	2000	2001	2002	2003
Aantal dossiers	1005	1075	1103	849	794

Het aantal ingediende dossiers, meestal aan de inspectie overgemaakt naar aanleiding van een arbeidsongeval, is in 2002 en 2003 sterk gedaald ten overstaan van de vorige jaren.

De daling van het aantal ongevallen tijdens dezelfde referentieperiode 2002 – 2003 zou een mogelijke verklaring kunnen zijn.

Anderzijds hebben een aantal directiehoofden de auditoraten ervan in kennis gesteld dat ze door de vermindering van het aantal personeelsleden onmogelijk in staat te zijn om te kunnen blijven ingaan op hun steeds stijgende vraag bijkomende onderzoeken in te stellen.

Personeel in FTE

	2003	2002	2001	2000	1999
Ingenieurs	16,6	17,1	17,9	16,4	17,2
Industrieel ingenieurs	25,6	27,3	29,1	29,2	30,4
Technici	29,6	27,6	28,0	29,6	31,9
Administratieve medewerkers	35,7	38,5	37,5	37,1	38,4
Totaal	107,5	110,4	112,5	112,3	117,5

Verklaring bij de tabel:

FTE: full time equivalent d.w.z. aantal personen effectief inzetbaar voor het eigenlijk inspectiewerk (na aftrek van verlof, ziekte, meewerken aan projecten van de administratie, enz)

Onderzoek arbeidsongevallen

	2003	2002	2001	2000	1999
Aantal aangegeven arbeidsongevallen	117.189	140.762	147.609	157.394	154.329
Aantal onderzochte arbeidsongevallen	2.475	3.115	3.405	3.826	3.710
	2,1%	2,2%	2,3%	2,4%	2,4%

Productiecijfers

	2003	2002	2001	2000	1999
Geregistreerde inspectiebezoeken	28.057	27.266	29.013	30.929	30.767
Waarschuwbrieven	11.534	11.503	11.934	13.569	14.053
Stopzettingen	287	283	255	310	325
Pro-justitia	215	204	267	232	262
Opmaken expertrapport	1.109	1.375	1.418	1.555	1.437
Evaluatie bedrijfsdocumenten (administratief)	19.255	16.966	16.505	16.015	15.073
Aangeven van indicatieve richtlijnen	5.054	4.021	2.145	2.078	2.089
Verschaffen van schriftelijke informatie	8.503	8.376	3.771	3.513	4.907
Officiële vertegenwoordigingen van AAV	1.344	1.406	1.581	1.530	1.773
Andere producten	12.291	12.775	11.317	11.062	12.248
Totale aantal producten	87.649	84.175	78.206	80.793	82.934

Andere producten zijn: interne rapporten ter ondersteuning van strategisch objectieven, informeren van andere overheden, processen verbaal van verhoor, voorzitten van een vergadering van het comité voor preventie en bescherming, bewaking van de tweede lijn, ontvangen en informeren van bezoekers, redigeren van praktijkberichten, opmaken van meta-technische richtlijnen, geven van voordrachten en geven van diverse adviezen.

Niettegenstaande het aantal personeelsleden de laatste vijf jaar sterk gedaald is, kan de totale productie als bevredigend beschouwd worden.

Overzichten van de bedrijfsbezoeken per activiteitssector

	2003	2002	2001	2000	1999
Totaal aantal bezoeken	30.578	30.065	32.139	34.996	36.218
Aantal bezoeken per FTE	284	272	286	312	308

Activiteit	Nace	Ir.	I. I.	T.C.	Totaal	
Landbouw, jacht en bosbouw	01, 02	68	49	96	213	(3)
Visserij	05		3		3	(3)
Winning van delfstoffen	10..14	57	51	9	117	(2)
Vervaardiging voedings- en genotmiddelen	15, 16	249	363	53	665	(2)
Vervaardiging textiel	17	171	136	38	345	(2)
Vervaardiging van kleding en bontnijverheid	18	10	42	6	58	(2)
Leernijverheid en vervaardiging van schoeisel	19	4	5	2	11	(2)
Houtindustrie en vervaardiging artikelen in hout	20	93	135	50	278	(2)
Papier- en kartonnijverheid	21	41	97	9	147	(2)
Uitgeverijen, drukkerijen en reproductie van opgenomen media	22	41	88	10	139	(2)
Vervaardiging van cokes, geraffineerde aardolieproducten en splijt- en kweekstoffen	23	14	16	4	34	(2)
Chemische nijverheid	24	147	139	42	328	(2)
Rubber- en kunststofnijverheid	25	79	170	13	262	(2)
Vervaardiging overige niet-metaalhoudende producten	26	98	187	37	322	(2)
Metallurgie	27	85	170	2	257	(2)
Vervaardiging producten uit metaal	28	190	593	150	933	(2)
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen	29	92	128	25	245	(2)
Vervaardiging van elektrische en elektronische apparaten en instrumenten	30..33	63	109	10	182	(2)
Vervaardiging en assemblage van auto's, aanhangwagens en opleggers	34	37	123	9	169	(2)
Vervaardiging van overige transportmiddelen	35	24	27	1	52	(2)
Vervaardiging van meubels	361	65	91	11	167	(2)
Overige industrie en recuperatie	362..372	55	86	13	154	(2)
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en (warm) water	40, 41	70	38	17	125	(2)
Bouwwijk maken van terreinen	451	48	64	714	826	(1)
Burgerlijke utiliteitsbouw, weg- en waterbouw	452	377	944	14820	16141	(1)
Bouwinstallatie	453	128	210	893	1231	(1)
Afwerking van gebouwen	454	116	227	1031	1374	(1)
Verhuur van machines voor de bouwnijverheid met bedieningspersoneel	455	10	11	76	97	(1)
Groot- en kleinhandel; reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen	50..52	557	920	247	1724	(3)
Hotels en restaurants	55	57	83	10	150	(3)
Vervoer, opslag en communicatie	60..64	191	390	67	648	(3)
Financiële instellingen	65..67	33	17	7	57	(3)
Onroerende goederen, verhuur en diensten aan bedrijven,	70..74	224	280	206	710	(3)
Openbaar bestuur	75	373	635	107	1115	(3)
Onderwijs	80	127	261	6	394	(3)
Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	85	155	363	30	548	(3)
Afvalwater- en afvalverzameling; straatreiniging	90	44	65	6	115	(3)
Diverse verenigingen, recreatie, cultuur en sport	91, 92	69	70	24	163	(3)
Overige diensten	93	23	46	1	70	(3)
Particuliere huishoudens met werknemers	95	1	2	5	8	(3)
Extraterritoriale organisaties en lichamen	99		1		1	(3)
Totaal		4286	7435	18857	30578	

In de onderstaande tabel wordt een synthese afgebeeld van de per personeelscategorie afgelegde bezoeken per gegroepeerde sector.

	Ingenieurs		Ind. Ing.		Technici		Totaal	
	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003
Bouw	688	679	2.289	1.456	15.959	17.534	18.936	19.669
Bedrijven met vergroot risico	1.760	1.685	2.968	2.794	463	511	5.191	4.990
Bedrijven met klein risico	2.171	1.922	3.066	3.185	701	812	5.938	5.919
Totaal	4.619	4.286	8.323	7.435	17.123	18.857	30.065	30.578

Onderstaande tabel geeft per personeelscategorie de procentuele verdeling weer van de afgelegde bezoeken per gegroepeerde sector.

	Ingenieurs		Ind. Ing.		Technici		Totaal	
	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003
Bouw	15%	16%	28%	20%	93%	93%	63%	64%
Bedrijven met vergroot risico	38%	39%	36%	38%	3%	3%	17%	16%
Bedrijven met klein risico	47%	45%	37%	43%	4%	4%	20%	20%
Totaal	15%	14%	28%	24%	57%	62%		

1.2 REGIONALE DIRECTIES VAN DE MEDISCHE INSPECTIE1.2.1 Overzicht van de inspectiebezoeken

Bezoeken	Eerste bezoek	4003
	Opvolgingsbezoeken	918
Betrokken Werknemers	Mannen	302.731
	Vrouwen	93.741
Wetgeving	1. Welzijnsbeleid	3.626
	2. Gezondheidstoezicht	5.091
	3. Interne diensten voor preventie en bescherming	3.415
	4. Externe diensten voor preventie en bescherming	1.036
	5. Externe diensten voor technische controle	5
	6. Sociale voorzieningen	4.765
	7. Persoonlijke arbeidsplaatsen	302
	8. Omgevingsfactoren en fysische agentia	2.668
	9. Ioniserende stralingen	53
	10. Chemische, cancerogenen en biologische agentia	1.205
	11. Asbest	628
	12. Arbeidsmiddelen	769
	13. Persoonlijke beschermingsmiddelen	3.354
	14. Moederschapbescherming, jonge werknemers en uitzendkrachten	743

1.2.2 Behandelde klachten

Bezoeken	Eerste bezoek	1497
	Opvolgingsbezoeken	1298
Betrokken Werknemers	Mannen	252.247
	Vrouwen	169.237
Wetgeving	1. Welzijnsbeleid	1.925
	2. Gezondheidstoezicht	1.320
	3. Interne diensten voor preventie en bescherming	1.382
	4. Externe diensten voor preventie en bescherming	670
	5. Externe diensten voor technische controle	0
	6. Sociale voorzieningen	2.025
	7. Persoonlijke arbeidsplaatsen	88
	8. Omgevingsfactoren en fysische agentia	1.234
	9. Ioniserende stralingen	8
	10. Chemische, cancerogenen en biologische agentia	340
	11. Asbest	153
	12. Arbeidsmiddelen	322
	13. Persoonlijke beschermingsmiddelen	1.230
	14. Moederschapbescherming, jonge werknemers en uitzendkrachten	231

1.2.3 Geplande bezoeken

Bezoeken	Eerste bezoek	2.726
	Opvolgingsbezoeken	830
Betrokken werknemers	Mannen	139.933
	Vrouwen	95.041
Wetgeving	1. Welzijnsbeleid	1.266
	2. Gezondheidstoezicht	1.220
	3. Interne diensten voor preventie en bescherming	591
	4. Externe diensten voor preventie en bescherming	413
	5. Externe diensten voor technische controle	5
	6. Sociale voorzieningen	1.046
	7. Persoonlijke arbeidsplaatsen	392
	8. Omgevingsfactoren en fysische agentia	598
	9. Ioniserende stralingen	205
	10. Chemische, cancerogenen en biologische agentia	479
	11. Asbest	1.640
	12. Arbeidsmiddelen	164
	13. Persoonlijke beschermingsmiddelen	1.169
	14. Moederschapbescherming, jonge werknemers en uitzendkrachten	151

1.2.4 Diverse

Globaal aantal gerichte activiteiten (vergaderingen, commissies, ... inbegrepen)	17.002
Aantal controlebezoeken (vergaderingen, commissies, ... uitgesloten)	11.272
Aantal bezochte ondernemingen (eerste bezoek)	8.226
Aantal bezochte ondernemingen (tweede bezoek)	3.046
Totaal aantal mannen	778.408
Totaal aantal vrouwen	420.020
Aantal klachten syndicaten	487
Aantal klachten werknemers	1.157
Aantal klachten derden en anoniem	251
Waarschuwingen met of zonder regularisatietermijn	1.183
Pro-justitia	35
Medische arbitrages	44
Asbestwerven	1.702

2. AFDELING VAN HET BELEID VAN HET TOEZICHT

De Afdeling van het Beleid van het Toezicht vindt haar oorsprong in de nieuwe verdeling van de verschillende bevoegdheden onder de administraties ter gelegenheid van de zogenaamde Copernicus-hervorming in april 2003.

De conventie 81 van de Internationale Arbeidsorganisatie voorziet immers voor de centrale diensten van de Arbeidsinspectie een aantal opdrachten.

Gezien het merendeel van de centrale diensten van de medische en de technische inspectie, overgeheveld werden naar de Algemene Directie Humanisering van de Arbeid, diende een nieuwe afdeling opgericht om de opdrachten van deze centrale diensten op zich te nemen.

Tegelijk werden aan deze afdeling nieuwe opdrachten toevertrouwd, die voorheen gedecentraliseerd suboptimaal werden uitgevoerd.

2.1 Opdrachten

De Afdeling van het Beleid van het Toezicht is belast met vier algemene opdrachten:

Optreden als instelling van de centrale overheid in de zin van de Internationale Arbeidsorganisatie.

Algemeen en gecoördineerd toezicht op de erkende organismen zoals de Externe Diensten voor Preventie en Bescherming (EDPB), de Externe Diensten voor de Technische Controle (EDTC), de diensten voor de vorming van de preventieadviseurs en de erkende laboratoria.

Doelgerichte onderzoeken ter verbetering van de reglementering.

Systematische verbetering van de kwaliteit van de prestaties van de inspectiedienst (basistoezicht).

2.2 Personeel en organogram

De afdeling van het beleid van het toezicht omvat een staf van vijf permanente medewerkers van hoog niveau (coördinatoren genoemd). Zij worden elk bijgestaan door een secretariaat. Die permanente staf is aangevuld met een aantal medewerkers van de afdeling van het basistoezicht die voor 40% van hun werktijd ter beschikking zijn van de afdeling van het beleid van het toezicht. Bijkomend personeel kan in het kader van tijdelijke projecten voor een beperkte tijd worden toegewezen. De afdeling wordt geleid door één van de vijf coördinatoren die volgens een rotatieprincipe wordt aangeduid. Voor deze leiding is bijkomend een administratief medewerker voorzien.

De medewerkers zijn ondergebracht binnen vijf expertgemeenschappen, één voor elk domein van het welzijn op het werk: de veiligheid, de gezondheid, de arbeidshygiëne, de ergonomie en de psychosociale factoren. Elke expertgemeenschap wordt geleid door een van de coördinatoren en is samengesteld uit een acht à tien medewerkers, elk behorend tot één van de regionale directies van het basistoezicht. Ofschoon het gaat om expertgemeenschappen zonder eigenlijke hiërarchie is voor de herkenbaarheid geopteerd voor de naam directie onder leiding van een directiehoofd (=coördinator).

De experts zijn ook de contactpersonen in de regionale directie en trachten de problemen waarmee de verschillende inspecteurs op het terrein geconfronteerd worden in eerste instantie op te vangen en deze kennis te delen met de collega's uit de expertgemeenschap. Interpretatieproblemen en competentieontwikkeling zijn de kernopdrachten van deze praktijkgemeenschappen.

De praktische organisatie van een expertgemeenschap gebeurt op basis van elektronische communicatie.

2.3 Specifieke taken voor de coördinatoren

Elke coördinator is verantwoordelijk voor een expertgemeenschap in één van de 5 bevoegdheidsdomeinen van TWW, voor een goed resultaat van de tijdelijke projectgroepen die hem zijn toegewezen en voor het hoger toezicht op de hem toegewezen externe diensten voor preventie en bescherming op het werk.

Hierna volgt een exemplarisch overzicht van de projecten in 2003.

2.3.1 Problematiek van de grensoverschrijdende controles

Analyse van alle moeilijkheden waarmee de inspecteurs op het terrein geconfronteerd zijn in het kader van de controles van buitenlandse ondernemingen of ondernemingen die tijdelijk buitenlandse werknemers tewerkstellen.

2.3.2 Audit dynamisch risicobeheersingsysteem in de grote ondernemingen.

Uitwerking van een procedure die de mogelijkheid biedt in de grote ondernemingen een audit uit te voeren inzake het risicobeheer, waarbij voornamelijk nagegaan wordt of dit beheer effectief gebeurt en doeltreffend is.

2.3.2 Kwantitatieve evaluatie van de wetgeving

Door bevraging van de regionale directies van de voormalige medische inspectie en de externe diensten voor preventie en bescherming is een eerste overzicht bekomen van het aantal ontvangen klachten in het kader van hogere wetgeving ter voorkoming van geweld, pesten en ongewenste seksuele omgangsvormen.

2.3.3 Ontwerp van model inspectierapport voor inspectiebezoeken in ondernemingen

Het doel van deze registratie is:

- De elementen vast te leggen voor de aanmaak van de nodige producten. Over de nodige relevante informatie te beschikken voor een eventueel opvolgingsbezoek
- De verificatie van de identificatiegegevens uit het informatiesysteem (ISIS)
- Een kwantitatieve registratie te doen van een aantal aandachtspunten. In eerste instantie via de bestaande inspectie-index.

2.3.4 ICT-project – Intranet

Om op een efficiënte wijze de taak van de inspecteur van de AD TWW te kunnen uitvoeren moet deze ondersteund worden door een krachtig kennismanagement. Het reeds gedeeltelijk uitgebouwde intranet dient meer aangepast aan de noden van de inspecteurs en gericht op het terugvinden van beschikbare kennis.

2.3.5 Opleiding en vorming medewerkers

Uitwerken van een procedure voor de organisatie van de permanente opleiding en vorming van de medewerkers in de regionale directies van het basistoezicht.

2.3.6 Project toezicht op de netwerken

Uitwerken van een procedure voor het toezicht op het netwerk van de erkende laboratoria en de asbestverwijderaars.

2.3.7 Rudimentair kwaliteitssysteem

Fusie van de kwaliteitsprocedures van de voormalige technische en medische inspecties. Naast de eigenlijke fusie van de procedures, werden zij ook aangepast aan de nieuwe structuur van de administratie rekening houdend met de behoeften aan verbetering. Het resultaat van deze activiteiten heeft geleid tot meerdere kwaliteitsdocumenten die thans beschikbaar zijn op Intranet.

2.3.8 Pilotproject ISO 9001

Initiatie van een pilotproject om de norm ISO 9001 (2000) voor de regionale directie Henegouwen-Oost vóór midden 2006 tot een goed einde te brengen. In die context werden vier lokale werkgroepen opgestart met name de werkgroepen:

- Administratief beheer van de dossiers;
- Organisatie van de regionale directie Basistoezicht;
- Inspectiedomeinen;
- Deontologie.

2.3.9 Projectgroep "arbeidsongevallen"

Opstellen van de diverse projectfiches voor het Farao-plan (Federaal Actieplan voor de Redactie van de Arbeidsongevallen).

Opbouw van een databank van experts voor onderzoek ernstig arbeidsongevallen: ongeveer 130 dossiers "kandidaat expert onderzoek ernstig arbeidsongeval" inhoudelijk behandeld (onderzoek van de schriftelijke kandidatuur + schriftelijk antwoord aan de indiener van de kandidatuur, alsook een dossier opgesteld en ingediend bij de privacycommissie in verband met het beheer van de databank van bedoelde experts.

2.3.10 Ontwerp meldingsformulier "werkzaamheden in hyperbare omgeving".

Er werd een gelijknamige projectgroep opgestart met als opdracht een procedure uit te werken om zinvol en efficiënt met meldingen van deze werkzaamheden om te gaan.

2.4 Slotbeschouwingen

Uit het organogram en de verdeling van de taken onder de verschillende directies, blijkt al snel dat het jaar 2003 in eerste instantie het jaar was van de organisatie van de nieuwe Afdeling van het Beleid van het Toezicht.

Op het einde van het jaar trad niet alleen de nieuwe structuur in werking, maar startten de coördinatoren ook met een gemeenschappelijk project nl.: alle externe diensten voor preventie en bescherming enkel van hun tevreden klanten zullen worden bezocht en geconsulteerd in verband met de verschillende op te lossen problemen, zoals de tarifiering (onderzoeken van arbeidsongevallen en van klachten over ongewenste omgangsvormen) en de aanpassing van sommige wetgevingen. Het doel is de resultaten van deze bezoeken kritische samen te brengen in een synthesesnota en vervolgens deze nota over te maken de beleidscel van de minister voor mogelijk nuttig gevolg.

Er werd ook veel gewerkt aan de begeleiding van de fusie van de regionale directies van de vroegere administraties van de arbeidsveiligheid en van de arbeidshygiëne en – geneeskunde, voornamelijk door middel van kwaliteitsprocedures.

3. AFDELING VAN HET TOEZICHT OP DE CHEMISCHE RISICO'S

3.1 Toezicht op de preventie van zware ongevallen

3.1.1 Personeel

Het personeelskader werd in 2003 gevoelig uitgebreid. Vijf ingenieurs zijn in dienst getreden (2 op 5/5/03, 1 op 15/7/03 en 2 op 1/12/03). Eén ingenieur heeft daarentegen ontslag genomen met ingang op 1 oktober 2003. Op 31 december 2003 bestond het personeelskader uit een directiehoofd, zeventien ingenieurs en drie administratieve medewerkers

3.1.2 Planning

Voor de concrete operationele planning werd binnen de directie een inspectieprogrammasysteem ingevoerd, teneinde op een systematische wijze te verzekeren dat de beschikbare tijd van het personeel zo optimaal mogelijk wordt ingezet voor het aanmaken van de prioritaire producten.

De uitwerking van dit inspectieprogrammasysteem gebeurt via een computerprogramma, dat door de directie werd ontwikkeld. Het inspectieprogramma wordt permanent opgevolgd en bijgestuurd, i.f.v. eventuele gewijzigde omstandigheden.

Tijdens de eerste stafvergadering van elke maand worden eveneens de productiecijfers van de voorbije maand overlopen en geëvalueerd.

Voor 2003 zijn er in dit verband geen noemenswaardige knelpunten te vermelden.

3.1.3 Commentaar bij de productie

In 2003 werden in totaal 928 producten aangemaakt met een gezamenlijke tijdsbesteding van 9.185,4 uren. Dit komt overeen met een productiviteit van **59,1 %**. De vooropgestelde norm van 60 % werd dus net niet bereikt. Dit heeft vooral te maken met het feit dat verschillende producten, waarvan de aanmaak werd opgestart in 2003, pas in 2004 zullen worden afgerond en geregistreerd. Bovendien werd veel tijd geïnvesteerd in de opleiding van de nieuwe ingenieurs.

78 % van de totale productietijd werd besteed aan de aanmaak van expertproducten, hetgeen ruim hoger is dan de vooropgestelde norm van 66 %.

69 % van de totale productietijd werd besteed aan het aanmaken van de specifieke "Seveso"-producten die zijn opgelijst in bijlage.

In het totaal werden in 2003, **556** inspectiebezoeken uitgevoerd (meestal in teamverband), die als volgt kunnen worden verdeeld:

450 pro-actieve inspectiebezoeken, waarvan:

- 338 in het kader v/h "Seveso II"-inspectieprogramma
- 63 in het kader van ongevallenonderzoeken
- 49 andere bezoeken

106 reactieve inspectiebezoeken

De producten die werden aangemaakt in het kader van de adviesopdracht namen 26,4 % van de totale productietijd in beslag. Binnen deze adviesopdracht zijn ondersteunende documenten opgemaakt:

- Checklist "exploitatie van waterstof";
- Checklist "exploitatie van fenol";
- Franstalige versie van de checklist "exploitatie vloeibare brandbare gassen";
- Nieuwe versie van de checklist "exploiteren van ammoniak";
- Nieuwe versie van de checklist "exploiteren van ontvlambare vloeistoffen";
- Nieuwe versie van de informatie nota over gevarenindexering;
- Nieuwe versie van de informatie nota in verband met PLANOP (Progressive Loss of containment Analysis - Optimizing Prevention), een methodiek voor het uitvoeren van vrijzettingsanalyses, met bijhorende software.
- Op 4 november 2003 het 7^e Symposium "preventie van zware ongevallen" georganiseerd.

3.1.4 Klachten

2003	2002	2001
7	4	5

Het aantal klachten is dus licht toegenomen

Gegrontheid v/d klachten

- aantal gegronde klachten: **2**
- aantal gedeeltelijk gegronde klachten: **2**
- aantal ongegronde klachten: **1**
- onbekend (nog in onderzoek): **2**

Overzicht per activiteitscode

Code	Omschrijving	Totaal aantal klachten
24140		3
24421		1
63122		1

noot: dit overzicht houdt enkel rekening met de klachten waarvan het onderzoek werd afgerond.

Opdeling naar aard v/d bedrijven

Aantal tewerkgestelde werknemers			Comité PBW		Opleidingsniveau preventieadviseur
20-49	50-199	200-...	ja	neen	niveau
1				X	2
	1		X		1
		3	X		1

noot: dit overzicht houdt enkel rekening met de klachten waarvan het onderzoek werd afgerond.

3.1.5 Pro-justitia's

Aantal opgestelde pro-justitia's

2003	2002	2001
10	0	0

Uitspraken**a) door de rechtbanken**

	2003	2002	2001
Onbekend gevolg	2		
In onderzoek	8		

3.1.6 Arbeidsongevallen**Ernstige arbeidsongevallen**

In 2003 werden **45** ernstige arbeidsongevallen gemeld, waaronder:

- 3 ongevallen met dodelijke afloop,
- 42 ongevallen met een tijdelijke arbeidsongeschiktheid tot gevolg van meer dan 1 maand.

Zware chemische ongevallen

Er hebben zich in 2003 geen zware ongevallen voorgedaan zoals bedoeld in de Seveso II-richtlijn.

3.1.7 Dossiers rechtbanken

In 2003 werden **9** dossiers aanhangig gemaakt door de rechtbanken (uitgaande van de Arbeidsauditeur).

3.2 Directie van het laboratorium voor industriële toxicologie3.2.1 Inleiding

In maart 2003 werd de onheilstijding verspreid dat zou afgezien worden van de bouw van het laboratorium en demonstratiewerkplaats op de site Labofina te Neder over Heembeek. Hierbij kwam de overplaatsing van twee statutaire personeelsleden naar andere diensten. Het reeds krappe personeelsbestand werd hierdoor verder gereduceerd en er vielen hoofdtitularissen van bepaalde analytische technieken weg: gaschromatografie (vooral nitrosaminecampagne) en analytische elektronenmicroscopie.

De facto zou het ontbreken van een geschikte huisvesting tegen eind 2004 (verlaten van het gebouw in de Belliardstraat) en de verdere leegloop van het personeel (extreme onzekerheid vooral voor contractuele personeelsleden) zo goed als zeker het einde betekenen van het laboratorium.

Door de maatschappelijke druk (werknemers- en werkgeversorganisaties) onder meer concreetiseerd door brieven van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk en het beleid van mevrouw de Staatssecretaris voor Arbeidsorganisatie en Welzijn op het Werk lijkt in dit stadium dit gevaar geweken.

Op het gebied van de organisatie werden ingrijpende wijzigingen doorgevoerd: het laboratorium vormt nu samen met de directie van de chemische risico's in de afdeling van het toezicht op de scheikundige risico's.

3.2.2 Samenvatting van de meettechnische / analytische activiteiten.

Vermeld worden: het belangrijkste agens en het aantal dossiers dat afgewerkt werd.

Hierbij de volgende opmerkingen:

- Het volume per dossier kan sterk verschillen: zo kan een dossier slaan op één monster of op meerdere monsters. Het heeft bijgevolg weinig zin naakte cijfers over aantallen dossiers (bijvoorbeeld jaar na jaar) te vergelijken. Voor metingen in bedrijven wordt meestal een voorafgaand bezoek afgelegd (bekijken werkplaatsfactoren, selectie van werknemers voor de monsterneming, selectie van de te meten agentia, ...)
- Per dossier kunnen meerdere agentia voorkomen: bijvoorbeeld organische dampen en stof.

De aanvragen zijn hoofdzakelijk afkomstig van de Directie Basistoezicht, andere overheidsdiensten, de interne dienst voor preventie en bescherming van de FOD WASO. Een dossier werd behandeld op vraag van het arbeidsauditoraat.

Voor de metingen (monsterneming+analyse+berekening resultaat) werden de monsters zelf genomen.

De cijfers slaan op het aantal dossiers:

- Asbest in materialen: 23. De standaardtechniek hiervoor is polarisatiemicroscopie. Voor moeilijke monsters wordt analytische elektronenmicroscopie gebruikt.
- Dieselroet: 4.
- Kwarts: 2
- Organische oplosmiddelen in poetsdoekje: 1
- Onderzoek spuitbus: 1
- Anorganische chlooramines in de atmosfeer van zwembaden: 1
- Olienevel: 1
- Nitrosamines (vulkanisering van rubber):1
- Kobalt: 1
- Lood: 2
- Asbest in lucht: 3 (referentiemethode volgens de NBN T 96-102)
- Asbest in lucht: 3 referentiemethode + analytische elektronenmicroscopie
- Lasrook (bij lassen roestvrij staal Ni, Cr, Cr VI, Mn,..) 2
- Onderzoek lasrook en lasprimer met X-stralendifractie: zinkchromaat in verven. Er werd een uitgebreid onderzoek verricht naar de problematiek van zinkchromaat in lasprimers en het gedrag ervan bij lassen. Zinkchromaat is een zeer potent carcinogeen.
- Dossier dodelijk arbeidsongeval (op vraag van het arbeidsauditoraat): onderzoek monsters (organische oplosmiddelen, ademhalingsbescherming.
- Onderzoek ventilatie, relatieve vochtigheid, temperatuur: 3

Het laboratorium neemt deel aan de volgende vakbekwaamheidschema's (proficiency testing schemes):

WASP lood, chroom en cadmium: 4 ronden per jaar
 AIMS (asbest in materialen): 3 ronden per jaar
 WASP lasrook (een aantal elementen): 4 ronden per jaar
 AFRICA (vezeltellingen): 2 ronden per jaar

Het laboratorium organiseert (en neemt er uiteraard zelf ook aan deel) de volgende vakbekwaamheidschema's:

- Vezels op filters: 3 ronden per jaar. Ongeveer 20 deelnemende laboratoria. Kwaliteitscontrole van deze monsters;
- Asbest in materialen: 3 ronden per jaar. Ongeveer 15 deelnemende laboratoria. Het laboratorium staat in voor de aanmaak en de kwaliteitscontrole op de monsters.
- Organische stoffen in lucht: 2 interlaboratorium vergelijkingen per jaar (ingericht in samenwerking met de VITO te Mol).

Voor al deze interlaboratorium vergelijkingen staat het laboratorium in voor de organisatie en de verwerking van de resultaten.

Het laboratorium maakt deel uit van een Europees netwerk van organisatoren van vakbekwaamheidschema's en referentielaboratoria. Er werd meegewerkt aan een uitwisseling van monsters voor vezeltellingen met een aantal andere organisatoren uit Groot-Brittannië en Spanje. De resultaten van dit onderzoek zijn aanvaard voor publicatie in de *Annals of Occupational Hygiene*.

In het kader van het toezicht op de erkende laboratoria worden geregeld monsters van laboratoria geanalyseerd (bulkmonsters, vezeltellingen).

3.2.3 Personeel

Het personeelsbestand omvat (sinds maart 2003):

- 1 licentiaat scheikunde/ licentiaat milieusanering: hoofd van het laboratorium;
- 1 industrieel ingenieur (kernchemie, industrieel ingenieurdirecteur)
- 3 industrieel ingenieurs chemie (contractuele, onbepaalde duur)
- 1 licentiaat scheikunde (contractueel van onbepaalde duur)
- 1 technisch assistent: assistentie monsterneming in bedrijven en tellen voor vezels
- 1 bestuursassistent administratieve taken
- 1 licentiaat in de biotechnologie (sinds november 2003)

De huidige personeelsbezetting dient gezien als ruim onder het absolute minimum: de huidige stand van zaken houdt in dat één persoon teveel analytische technieken moet beheersen. Als men weet dat de luchtmonsters door een zeer beperkt aantal personen moeten worden genomen (die op die dagen dan geen analyses kunnen verrichten) komt men tot de conclusie dat een geloofwaardig toezicht op dit moment zeer problematisch is.

Een aanwerving van minimum drie extra personeelsleden is nodig om dit doel te bereiken. Een gebrek aan stabiliteit en perspectief voor het personeel is nefast voor het in stand houden van een laboratorium dat op een hoog niveau wil functioneren.

Bij gebrek aan een laboratorium met voldoende middelen, wordt het toezicht op de bepalingen inzake chemische (Codex titel V: hoofdstuk I) en carcinogene agentia (Codex titel V: hoofdstuk II) in de praktijk dode letter. Het wordt onmogelijk overtredingen vast te stellen wanneer deze vaststellingen dienen te gebeuren aan de hand van metingen en/of analyses.